

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Miloslava Výborného a soudců JUDr. Milana Podhrázkého, Ph.D., a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobce: **Bc. L. K.**, zast. Mgr. Tomášem Krásným, advokátem se sídlem Čs. Legií 1719/5, Ostrava, proti žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**, se sídlem 28. října 2771/117, Ostrava, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 3. 2018, čj. MSK 40051/2018, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 30. 7. 2018, čj. 19 A 13/2018-21,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Magistrát města Ostravy (dále „magistrát“) uložil žalobci rozhodnutím ze dne 20. 9. 2017, čj. SMO/368232/17/DSČ/Las, pokutu ve výši 1 500 Kč za to, že nezajistil jako provozovatel osobního vozidla, aby při jeho použití na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích, neboť dne 8. 8. 2016 v době nejméně od 13:40 hod. do 13:50 hod. v Moravské Ostravě na nám. Msgre Šrámka nezjištěný řidič nerespektoval svislé dopravní značení IP 12 – „*Vyhrazené parkoviště*“ s dodatkovou tabulkou E 13 – „*Stání pro držitele parkovací karty R, A Po – Pá 7 – 20 hodin, So 8 – 15 hodin*“ a s vozidlem žalobce užíval parkoviště, aniž by měl vystavenou

platnou parkovací kartu R, A. Toto jednání vykazuje znaky přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích (dále jen „zákon o silničním provozu“), ve spojení s § 4 písm. c) a § 27 odst. 1 písm. o) téhož zákona a § 9 přílohy 6 vyhlášky č. 294/2015 Sb., kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích. Žalobce tím jako provozovatel vozidla porušil § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu a dopustil se správního deliktu provozovatele vozidla dle § 125f odst. 1 téhož zákona. Žalobce sice jako řidiče a pachatele přestupku označil J. S., narozeného roku X, bytem v M., avšak magistrátu se danou osobu nepodařilo dohledat. Žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobce a rozhodnutí magistrátu potvrdil.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu. Namítl, že výzvě magistrátu vyhověl a označil pachatele přestupku. Žalovaný nesprávně vyhodnotil, kam až sahá míra objektivní odpovědnosti a žalobce nemůže odpovídat za to, jak dále s věcí žalovaný naloží a nakolik účinně se bude snažit řidiče plně ztotožnit a prokázat mu vinu. V dané věci správní orgány označenou osobu ani nepozvaly k podání vysvětlení. Krajský soud v Ostravě (dále „krajský soud“) shora označeným rozsudkem žalobu zamítl. S odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2015, čj. 8 As 110/2015-46, uvedl, že by bylo proti smyslu úpravy správního deliktu provozovatele vozidla vyžadovat po správních orgánech rozsáhlé kroky směřující k určení totožnosti přestupce, nemají-li pro takové zjištění potřebné indicie a případné označení řidiče provozovatelem zjevně nevede k nalezení a usvědčení pachatele. Budou-li však mít správní orgány reálnou příležitost zjistit přestupce, musí se o to pokusit. Pokud se na základě informací poskytnutých provozovatelem nepodaří označenou osobu dohledat, je podmínka učinění nezbytných kroků naplněna. Poté, co žalobce sdělil údaje o řidiči, byl vyzván, aby je doplnil o další údaje k identifikaci osoby, ale tyto nesdělil. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 8. 2016, čj. 7 As 135/2016-17, po provozovateli vozidla lze legitimně požadovat, aby již od počátku nesl odpovědnost za správnost a aktuálnost údajů, které o řidiči poskytuje. Pokud provozovatel nejedná s přiměřenou obezřetností a zapůjčí vozidlo osobě, o níž nemá aktuální kontaktní informace, nelze důsledky přenášet na správní orgány a požadovat po nich, aby za účelem jejich zjištění činily rozsáhlá pátrání. Krajský soud uzavřel, že magistrát vyvinul dostatečnou snahu zjistit totožnost řidiče. Žalobcem sdělené údaje jsou naprosto nedostatečné. Údaji o totožnosti se rozumí jméno, příjmení, datum narození a adresa trvalého pobytu. Bez těchto údajů není řidič dostatečně identifikován.

II. Obsah kasační stížnosti

[3] Proti tomuto rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále „stěžovatel“) kasační stížnost. Připustil, že sice nebyl schopen sdělit o totožnosti řidiče perfektní informace, nicméně magistrát měl dostatek prostoru a nástrojů, jak totožnost precizovat a ověřit. Neučinil však ničeho. Stěžovatel se po obdržení výzvy od magistrátu snažil J. S. na poslední jemu známé adrese (N. X, M.) kontaktovat, ten se však z ní již odstěhoval. Proto stěžovatel tuto adresu magistrátu ani nesděloval. Magistrátu nic nebránilo, aby si v evidenci obyvatel vylustroval osoby s uvedeným jménem a vyzval je k podání vysvětlení a pokud by taková osoba byla jen jedna, tak vůči ní zahájil řízení. Magistrát však byl nečinný a pouze čekal na uběhnutí lhůty k odložení věci, aby se mohl obrátit na stěžovatele. Smyslem a účelem právní úpravy ale není, aby provozovatel nesl odpovědnost za to, že správní orgán řádně nekoná a není schopen přestupkové jednání objasnit za využití všech

pokračování

pravomocí a kompetencí, které má. Sdělené informace byly dostatečné k pokusu o ztotožnění řidiče. Pokud provozovatel přesné údaje o řidiči sdělí, ale správnímu orgánu se nepodaří mu vinu prokázat, nemůže být vyvozována odpovědnost vůči provozovateli, neboť by tím byla narušena koncepce právního státu dle čl. 1 Ústavy. Stěžovatel totiž nemůže nést odpovědnost za něco, co nemůže ovlivnit, jelikož nemůže nařídit správnímu orgánu, co má dělat. Za situace, kdy stěžovatel na výzvu správního orgánu řádně reagoval a sdělil, co ví, a správní orgán ohledně zjištění přestupce nijak nekonal, nelze po stěžovateli spravedlivě uplatňovat odpovědnost provozovatele vozidla.

[4] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[5] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a dopěl k závěru, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, přičemž stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] Stěžovatel uplatnil důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a vznesl kasační námitku, podle níž magistrátu sdělil údaje postačující k identifikaci řidiče vozidla (jméno, rok narození a městskou část, v níž řidič žije), avšak magistrát neučinil nezbytné kroky k jeho zjištění dle § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu. V důsledku toho magistrát nesprávně vyvozoval odpovědnost vůči stěžovateli jako provozovateli vozidla.

[8] Relevantní právní úpravu v dané věci představuje předně § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu, podle něhož *„provozovatel vozidla zajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem“*.

[9] Podle § 125f odst. 1 téhož zákona se provozovatel vozidla se dopustí přestupku (správního deliktu ve znění účinném v době zahájení řízení) tím, že v rozporu s § 10 nezajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem.

[10] Skutková podstata dle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu činí provozovatele vozidla odpovědným za správní delikt; tato odpovědnost je konstruována jako objektivní, přičemž cílem dané úpravy – vložené do zákona o silničním provozu novelou provedenou zákonem č. 297/2011 Sb., s účinností od 19. 1. 2013 – je to, aby nedodržování povinností řidiče a pravidel provozu na pozemních komunikacích nezůstávalo nepotrestáno a aby za takové jednání v případě nezjištění pachatele odpovídal právě provozovatel vozidla (v podrobnostech viz zápis z hlasování v Poslanecké sněmovně o návrhu novely zákona o silničním provozu

vráceném Senátem ze dne 6. 9. 2011, dostupný na <http://www.psp.cz/eknih/2010ps/stenprot/021schuz/s021045.htm>).

Takto konstruovaná objektivní odpovědnost provozovatele vozidla za porušení povinností řidiče prošla i testem ústavnosti, neboť Ústavní soud zamítl návrh na zrušení § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu a na vyslovení protiústavnosti § 125f odst. 1 téhož zákona (ve znění účinném do 30. 6. 2017); blíže viz nálezný Ústavního soudu ze dne 16. 5. 2018, sp. zn. Pl. ÚS 15/16, č. 116/2018 Sb. Současně byla objektivní odpovědnost provozovatele vozidla opakovaně předmětem rozhodování Nejvyššího správního soudu, který např. v rozsudku ze dne 11. 12. 2014, čj. 3 As 7/2014-21, potvrdil, že *„je zcela přiléhavé, pokud zákonodárce zvolil objektivní formu odpovědnosti samotného provozovatele vozidla, jenž je jako vlastník věci - nástroje spáchání protiprávnosti - z hlediska veřejného práva primární identifikovatelnou a konkrétní osobou.“*

[11] Je to tedy provozovatel vozidla (zde stěžovatel), vůči němuž je uplatňována odpovědnost za porušení povinností řidiče, nicméně stále jde o odpovědnost subsidiární, podpůrnou (shodně srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2014, čj. 1 As 131/2014-45). Na prvním místě stojí odpovědnost za přestupek, kterou nese řidič, nikoli provozovatel vozidla. Proto také zákon výslovně počítá s možností provozovatele vozidla sdělit údaje o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku (§ 125h odst. 6 zákona o silničním provozu). O této možnosti musí být provozovatel vozidla poučen, což se v nyní projednávané věci stalo.

[12] Jak vyplývá z předloženého správního spisu, magistrát zaslal stěžovateli písemnou výzvu, aby uhradil částku 500 Kč anebo sdělil totožnost řidiče, který vozidlo řídil v době spáchání přestupku. Konkrétně stěžovatele vyzval, aby sdělil jméno, příjmení, datum narození a trvalé bydliště řidiče. Vyjádřením ze dne 30. 9. 2016 stěžovatel sdělil, že vozidlo měl zapůjčeno J. S., nar. X., bydliště M. a bližší informace bohužel nezná. Následně byl stěžovatel magistrátem vyzván, aby své vyjádření doplnil o údaj o datu narození a adrese trvalého bydliště. Na druhou výzvu stěžovatel odpověděl, že bližší údaje o řidiči nezná a úředník magistrátu si je má zjistit z registru obyvatel.

[13] Jak vyplývá z úředního záznamu ze dne 10. 10. 2016, pověřená úřední osoba nemohla provést lustraci označené osoby, jelikož centrální registr obyvatel požaduje vyplnění údaje o datu narození nebo rodném čísle, kterými správní orgán nedisponuje. Další pokus o lustraci označené osoby byl podle úředního záznamu učiněn dne 21. 11. 2016. V případě centrálního registru obyvatel ji opět nebylo možno provést z důvodu absence uvedených údajů a v případě registru obyvatel města Ostravy pověřená úřední osoba zjistila, že v něm není evidována žádná osoba jménem J. S. Na základě sdělených údajů tudíž nebylo možné označenou osobu ztotožnit a magistrát vydal usnesení o odložení věci.

[14] Podle názoru Nejvyššího správního soudu správní orgány splnily podmínky pro projednání správního deliktu provozovatele vozidla stanovené v § 125f odst. 4 písm. a) zákona o silničním provozu, podle něhož *„obecní úřad obce s rozšířenou působností správní delikt podle odstavce 1 projedná, pouze pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku a nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě.“*

pokračování

[15] Z uvedených skutkových okolností případu stěžovatele je zřejmé a mezi účastníky nesporné, že magistrát „*nezahájil řízení o přestupku a věc odložil*“. Současně také „*učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku*“, pokud na základě sdělených údajů učinil uvedené kroky směřující k bližšímu ztotožnění označené osoby. Za dané situace zde nebyl dán žádný důvod činit další rozsáhlé šetření. Nelze proto ani souhlasit se stěžovatelem, že magistrát byl nečinný a čekal pouze na uplynutí doby, aby mohl uplatňovat odpovědnost subsidiárně po provozovateli vozidla. Ostatně byl to sám stěžovatel, kdo uvedl J. S. jako osobu řidiče a bylo nepochybně v jeho zájmu, aby bylo možné uvedeného řidiče ztotožnit a kontaktovat. Pokud to nebylo na základě poskytnutých údajů objektivně možné, nelze to primárně přičítat pasivitě magistrátu. Navíc nelze přehlédnout, že adresu, kterou v souvislosti se zmiňovanou osobou uvedl v kasační stížnosti jako jemu poslední známou, magistrátu ani na výslovnou výzvu nesdělil. Neuvedl ji ani v žalobě proti rozhodnutí žalovaného ani v odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí magistrátu.

[16] Jak vyplývá z výše uvedeného, údajem potřebným pro účely obvyklé lustrace v centrálním registru obyvatel je datum narození, resp. pro účely doručení písemnosti adresa bydliště. Ani jeden z těchto údajů stěžovatel nesdělil, byť k tomu byl vyzván. Jistě nelze vyloučit, že za určitých okolností může ke ztotožnění osoby stačit uvedení údajů v omezenějším rozsahu, v projednávané věci však nic nenasvědčuje tomu, že by ztotožnění bylo na základě stěžovatelem sdělených údajů možné. Nejvyšší správní soud proto v souladu se svou již existující judikaturou setrvává na tom, že po správních orgánech nelze vyžadovat činění rozsáhlých kroků ke zjištění pachatele přestupku, nemají-li pro takové zjištění potřebné indicie a případné označení řidiče provozovatelem vozidla k výzvě podle § 125h odst. 6 téhož zákona zjevně nevede k nalezení a usvědčení pachatele přestupku. Jak rovněž plyne z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2015, čj. 8 As 110/2015-46, „*pokud provozovatel vozidla k výzvě správního orgánu označí za řidiče osobu, kterou nelze dohledat nebo se jí nedaří doručovat, případně označí osobu, která odepře podání vysvětlení z důvodu podle § 60 odst. 1 věty za středníkem zákona o přestupcích (srov. citovaný rozsudek 3 As 7/2014 – 21), nebo dochází-li k řetězení označených osob (označený řidič označí dalšího řidiče atd.), je podmínka učinění nezbytných kroků ve smyslu § 125f odst. 4 zákona o přestupcích naplněna a správní orgán po odložení či zastavení řízení o přestupku projedná správní delikt*“. Shora citovaný závěr je přitom aplikovatelný i v dané věci a zdejší soud neshledal důvod se od něj odchýlit.

IV. Závěr a náklady řízení

[17] Ve světle všech výše uvedených skutečností lze proto uzavřít, že uplatněná kasační námitka v dané věci není důvodná, neboť prvotní postup magistrátu považuje Nejvyšší správní soud za dostatečný k tomu, aby mohl následně projednat správní delikt stěžovatele jako provozovatele vozidla dle § 125f odst. 1 ve spojení s § 125f odst. 4 písm. a) zákona o silničním provozu.

[18] Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji dle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[19] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, a právo na náhradu nákladů řízení proto nemá. Procesně úspěšnému žalovanému pak nevznikly v řízení náklady přesahující rámec nákladů jeho běžné úřední činnosti, proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 9. ledna 2019

JUDr. Miloslav Výborný
předseda senátu